

Uchwała Nr XXV/151/08

Rady Miejskiej we Włoszczowie

z dnia 20 maja 2008 roku

w sprawie zatwierdzenia „Planu Odnowy Miejscowości Czarnca na lata 2008-2014”

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt.7, ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591; z 2002 r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214 poz. 1806; z 2003 r. Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568; z 2004 r. Nr 116 poz.1203; z 2005 r. Nr 172 poz. 1441, Nr 175 poz. 1457; z 2006 r. Nr 17 poz. 128, Nr 181 poz. 1337; z 2007 r. Nr 48 poz. 327, Nr 138 poz. 974, Nr 173 poz. 1218) oraz § 10 ust. 2 pkt. 2 b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz.U. z 2008 r. Nr 38 poz. 220)

Rada Miejska uchwała, co następuje:

§1. Zatwierdza się „Plan Odnowy Miejscowości Czarnca na lata 2008-2014” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały. Dokument ten określa zadania przewidziane do realizacji w Czarncy z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

§2. Gmina wyraża wolę współfinansowania zadań wymienionych w „Planie Odnowy Miejscowości Czarnca na lata 2008-2014”

§3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Włoszczowa

§4. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie jej na tablicy ogłoszeń.

§5. Traci moc uchwała Nr XVIII/117/07 Rady Miejskiej we Włoszczowie z dnia 28 grudnia 2007 roku w sprawie przyjęcia „Planu Odnowy Wsi Czarnca na lata 2007-2013”.

§6. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Stanisław Nowak

Załącznik do uchwały Nr XXV/151/08

Rady Miejskiej we Włoszczowie

z dnia 20 maja 2008 roku

PLAN
ODNOWY MIEJSCOWOŚCI CZARNCA
NA LATA 2008-2014

*„...Twórzcie kulturę wsi, w której obok nowych wymiarów,
jako niosą czasy, pozostanie - jak u dobrego gospodarza - miejsce
na rzeczy dawne, uświęcone tradycją, potwierdzone przez prawdę
wieków...”*

/ Jan Paweł II /

Czarnca, maj 2008 rok

Spis treści

Wstęp.

1. Charakterystyka miejscowości, w której będzie realizowana operacja.
  - 1.1 Charakterystyka ogólna i lokalizacja Czarncy.
  - 1.2 Legendy i fakty historyczne.
  - 1.3. Elementy wyróżniające miejscowość.
2. Zasoby obszaru sołectwa.
  - 2.1. Środowisko przyrodnicze.
    - 2.1.1. Walory krajobrazu.
    - 2.1.2. Walory klimatu.
    - 2.1.3. Walory szaty roślinnej.
    - 2.1.4. Gleby.
    - 2.1.5. Zasoby naturalne.
  - 2.2. Środowisko kulturowe.
    - 2.2.1. Obiekty kultu.
    - 2.2.2. Architektura wiejska.
    - 2.2.3. Oświata i szkolnictwo.
  - 2.3. Obiekty i tereny.
    - 2.3.1. Obiekty sportowe.
    - 2.3.2. Ochotnicza Straż Pożarna.
  - 2.4. Gospodarka i rolnictwo.
    - 1.4.1. Indywidualna działalność gospodarcza.
    - 1.4.2. Użytkowanie gruntów.
    - 1.4.3. Infrastruktura techniczna.
  - 2.5. Mieszkańcy, kapitał społeczny.
    - 2.5.1. Mieszkańcy.
    - 2.5.2. Związki stowarzyszenia, organizacje.
  - 2.6. Analiza zasobów miejscowości Czarnca – Gmina Włoszczowa.
3. Ocena mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń.
  - 3.1. Mocne strony – atuty rozwoju sołectwa.
  - 3.2. Słabe strony – czynniki ograniczające rozwój miejscowości.
  - 3.3. Szanse.
  - 3.4. Zagrożenia.
  - 3.5. Wyniki analizy SWOT.
4. Plan długoterminowy.
  - 4.1. Dlaczego chcemy odnowy wsi?
  - 4.2. Nasze plany -jak będziemy żyć w Czarncy?
  - 4.3. Opis przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w miejscowości Czarnca.
    - 4.3.1. Szacunkowe koszty realizacji pierwszoplanowych przedsięwzięć.
    - 4.3.2 Szacunkowe koszty realizacji drugoplanowych przedsięwzięć.
    - 4.3.3 Harmonogram realizacji.
    - 4.3.4 Zarządzanie.

WSTĘP

Odnowa i rozwój obszarów wiejskich stanowią jedno z kluczowych wyzwań, jakie stoją przed Polską w okresie integracji z Unią Europejską. Zasadniczym jej celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszeniu dysproporcji istniejących w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich.

Plan Odnowy Miejscowości Czarncza na lata 2008-2014 jest to dokument programowy warunkujący realizację przyjętych w nim priorytetowych zadań, będący podstawą do wypracowania założeń budżetowych na okres najbliższych 7 lat. Realizacja przedmiotowego planu przyczyni się do rozwoju społeczno – ekonomicznego, aktywizacji ludności wiejskiej poprawy stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz wzrostu atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wsi.

Uchwalenie Planu Odnowy Miejscowości Czarncza na lata 2008-2014 jest niezbędne do aplikowania w przyszłości o środki z Europejskiego Funduszu Rolnego w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Dokument ten stanowi doskonałe uzupełnienie strategii rozwoju Gminy Włoszczowa, która koncentruje się głównie na zagadnieniach infrastrukturalnych i gospodarczych.

Niniejszy plan jest opracowaniem otwartym stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, możliwość dopisywania nowych zadań, a także to, że może zmienić się kolejność ich realizacji w zależności od dostępu do funduszy UE i posiadania własnych środków.

W ramach działania, pomocą finansową zostaną objęte projekty wpisujące się w zakres:

1. urządzania i porządkowania parków,
2. kształtowania centrów wsi jako obszaru przestrzeni publicznej,
3. budowy, przebudowy lub remontu obiektów publicznych pełniących funkcje kulturalne, w szczególności świetlic,
4. budowy remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych,
5. eksponowania lokalnych pomników historycznych.

Opracowanie zawiera charakterystykę miejscowości, w której będzie realizowana operacja, inwentaryzację zasobów służącą ujęciu stanu rzeczywistego, analizę SWOT czyli ocenę mocnych i słabych stron miejscowości, szanse i zagrożenia oraz opis planowanych zadań w perspektywie 7 lat od dnia przyjęcia dokumentu wraz z ich szacunkowymi kosztami i harmonogramem działań.

1. Charakterystyka miejscowości, w której będzie realizowana operacja

1.1 Charakterystyka ogólna i lokalizacja Czarnicy

Miejscowość Czarnca to jedno z sołectw Gminy Włoszczowa, położone w województwie świętokrzyskim, w powiecie włoszczowskim, liczące 699 mieszkańców (stan na 31.12.2007 r.) i zajmujące powierzchnię 1621 ha.

Mapa 1. Usytuowanie miejscowości Czarnca na tle Powiatu Włoszczowskiego

Źródło: opracowanie własne

Wieś położona jest przy drodze wojewódzkiej nr 786 Kielce – Częstochowa w odległości 6 km od miasta Włoszczowa, co wiąże się z łatwym dostępem do ośrodków administracyjnych, przemysłowych i szkolnych.

Sołectwo to liczy 217 gospodarstw domowych. W samej miejscowości można wyróżnić 3 integralne części: Zastaw, Folwark i Resztówkę. Natomiast poza wsią leżą przysiółki: Handlarka, Klekot, Knapówka, Mościska i Czarnca Wymysłów.

Czarnca jest czwartym pod względem zajmowanej powierzchni sołectwem Gminy Włoszczowa. Całkowity obszar Gminy wynosi 25.372 ha. Zestawienie powierzchni poszczególnych sołectw obrazuje poniższa tabela:

Tab. 1. Powierzchnia sołectwa Czarnca na tle pozostałych sołectw Gminy Włoszczowa

Lp	Nazwa sołectwa	Powierzchnia (ha)
1	Bebelno Kolonia	496
2	Bebelno Wieś	491
3	Boczkowice	381
4	Czarnca	1.621
5	Danków Duży	579
6	Danków Mały	298
7	Dąbie	679
8	Gościencin	2.776
9	Jeżowice	961
10	Kąty	986
11	Konieczno	1.528
12	Kurzelów	2.328
13	Kuzki	272
14	Ludwinów	499
15	Łachów	1.113
16	Międzyzylesie	345
17	Motyczno	533
18	Nieznanowice	2.105
19	Ogarka	361
20	Przygradów	1.106
21	Rogienice	517
22	Rząbiec	407
23	Silpia Duża	870
24	Wola Wiśniowa	669
25	Wymysłów	434
26	miasto Włoszczowa	3.017
<i>Razem</i>		25.372

Źródło: opracowanie własne

1.2. Legendy i fakty historyczne

Nazwa miejscowości Czarnca wedle dostępnej literatury źródłowej pochodzi od czarnych, ciemnych borów, wśród których powstała. Obecna nazwa ukształtowała się w czasach późniejszych pod wpływem tzw. mazurzenia. Nazwa pierwotna brzmiała Czarnca i była używana jeszcze w 1366 roku. Natomiast pierwszy zapis tej nazwy pochodzi z XII wieku. Należy ona do grup bardzo dawnych nazw dzierzawczych. Mówiąc prościej wywodzi się ona od staropolskiej nazwy osobowej Czarnek, Czarnko i pokazuje, że Czarnca należała ongiś do niejakiego Czarnka, zapewne wojaka - rycerza.

Czarnca kojarzy się z rodem Czarnieckich, choć w rzeczywistości powstała dużo wcześniej. Osadnictwo na jej obszarze jest bardzo stare. Sięga ono bowiem V stulecia p.n.e. czego dowodem są ślady kultury łużyckiej, odkryte podczas badań archeologicznych. Nie było to jednak osadnictwo stałe. Jego względna ciągłość, jak się przyjmuje, rozpoczyna się dopiero od II-III wieku n.e. Za panowania pierwszych Piastów Czarnca musiała być sporym ośrodkiem, ponieważ już w roku 1184 erygowano tam parafię pod wezwaniem św. Floriana. Pod względem administracji kościelnej parafia w Czarncy należała do archidiecezji gnieźnieńskiej, która do rozbiorów sięgała na południu niemal do Chęcín. Po podziale archidiecezji na archidiakonaty parafia czarnecka znalazła się w 1306 r. w archidiakonacie kurzelowskim. Jest to godne podkreślenia, bowiem parafia w Czarncy, sąsiadując bezpośrednio z parafią w Kurzelowie, była w najbliższym zasięgu oddziaływania ważnego ośrodka kościelnego.

Ważną datą w historii wsi był niewątpliwie rok 1423, kiedy uzyskała ona lokację na prawie niemieckim od Władysława Jagiełły. Stało się to za sprawą pięciu braci Czarnieckich: Tomka, Janusza, Sędziwoja, Włodka i Pełka.

Czarnieccy należeli do średniozamożnej szlachty i stanowili, przynajmniej od XV wieku liczny ród. Dopiero ojciec Stefana Czarnieckiego Krzysztof (ur. ok. 1564 r.) dorobił się znacznego majątku.

Warto odnotować, że dziad i ojciec Stefana byli związani z ruchem reformacyjnym. Dziad-kalwin, ojciec-arianin. Zbiór ariański w Czarncy istniał od ok.1600 do 1634 roku. Krzysztof Czarniecki całe swoje potomstwo wychował jednak w religii rzymskokatolickiej, chociaż sam przeszedł na katolicyzm na 2 lata przed śmiercią.

W 1640 roku Stefan Czarniecki wystawił swoim kosztem nowy kościół, co było wyrazem jego troski o Czarncę. Po jego śmierci majątek i wioska przechodziły w różne ręce. Kolejni właściciele nie zawsze wykazywali zainteresowanie wsią i nie dbali o jej rozwój. Po II wojnie światowej reforma rolna rozdała ziemie chłopom. Zabudowania dworskie uległy powolnemu zniszczeniu.

Podstawowym zajęciem ludności Czarncy było przez długie wieki rolnictwo. Czarnca z powodu lepszych gleb uchodziła w okolicy za średniozamożną. Na początku XX w. wieś była przeludniona. Część mieszkańców szukała pracy w mieście, zwłaszcza na Śląsku. Odływ ludności był jednak mały. Dopiero po II wojnie światowej sporo osób przeniosiło się na ziemię odzyskane. Obecnie większość mieszkańców znajduje zatrudnienie we włoszczowskich zakładach pracy. W ostatnim czasie obserwuje się znaczny spadek liczby ludności. Jest to głównie wynik niepokojącego odpływu ludzi młodych wyjeżdżających za granicę w poszukiwaniu lepiej płatnej pracy.

1.3. Elementy wyróżniające miejscowość:

Wśród elementów wyróżniających Czarncę wymienić należy:

- Bliskie sąsiedztwo miasta powiatowego.
- Położenie przy drodze wojewódzkiej Kielce-Częstochowa oraz linii: CMK i Kielce-Częstochowa.
- Unikatowy park „Arboretum” oraz zabytki sakralne wpisane do rejestru zabytków.
- Położenie we Włoszczowsko-Jędrzejowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu z dala od terenów wysoko uprzemysłowionych.
- Atrakcyjne tereny pod budownictwo.
- Przebieg ścieżki rowerowej.
- Duża liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie sołectwa.
- Remiza OSP.
- Prężna działalność członków organizacji i stowarzyszeń
- Miejsce urodzin Hetmana Stefana Czarnieckiego
- Izba pamięci Stefana Czarnieckiego
- Zabytkowa szkoła podstawowa.
- Wyznaczenie w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego nowych terenów pod zabudowę przemysłową i lotniskową.
- Pomniki przyrody – grupa lip drobnolistnych.
- Złóża piasków.
- Położenie w obszarze występowania GZWP nr 408.
- 2 zbiorniki retencyjne służące do wędkowania w centrum wsi.
- Żyzne gleby.

Fot. 1 Pomnik Stefana Czarnieckiego w Arboretum

2. Zasoby obszaru sołectwa

2.1. Środowisko przyrodnicze

2.1.1. Walory krajobrazu

Czarnca położona jest we Włoszczowsko - Jędrzejowskim Obszarze Chronionego krajobrazu. Na obrzeżach sołectwa znajdują się lasy i pola uprawne. Czarncę przecinają trzy ciagi komunikacyjne: droga wojewódzka Kielce – Częstochowa, Centralna Magistrala Kolejowa oraz linia PKP Kielce – Częstochowa. Tuż obok Czarnicy w kierunku zachodnim płynie strumyk bez nazwy. Teren jest równinny, piaszczysty, okolica lesista, obfitująca w jodły, sosny, świerki, dęby, buki i osiki. Obszar Czarnicy wraz z przyległościami rozciąga się na przestrzeni 6 km. Wioska położona jest bardzo malowniczo w niewielkiej dolince i niemal z wszystkich dróg odchodzących do niej rozpościerają się piękne widoki na panoramę Czarnicy, dolinę ze stawem z wyspą, na wysoki budynek szkoły podstawowej w kształcie kopca pośrodku wsi, na wychylające się wieżyczki kościoła i dzwonnicy, a także na dominującą w okresie letnim zieleń wysoko usytuowanego parku.

2.1.2. Walory klimatu

Czarncza leży w II z pięciu stref klimatycznych Polski. Strefa II ma charakter przejściowy pomiędzy klimatem strefy I – z wpływami klimatu morskiego a III – z wpływami klimatu kontynentalnego. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,5 °C. Na terenie sołectwa przeważają tak jak na obszarze całej Gminy wiatry zachodnie i południowo – zachodnie. Długość okresu wegetacyjnego wynosi 211.

2.1.3 Walory szaty roślinnej

47 % powierzchni sołectwa zajmują lasy. Na uwagę zasługuje obecność na terenie Czarnczy utworzonego w latach 60-tych z inicjatywy leśnika Mariana Chudzińskiego Arboretum. Park ten obejmuje powierzchnię 1,5 ha, na której posadzono około 200 gatunków drzew i krzewów, głównie egzotycznych. Rosną tam m.in: dorodne drzewo leszczyny tureckiej, rozłożysty krzew perukowca podolskiego oraz bardzo rzadkie okazy metasekwoi chińskiej i miłorzębu japońskiego, z którego pnia wyrastają liście.

2.1.4 Gleby

Gleby na terenie Czarnczy zostały wytworzone na podłożu kredowym i mają wszelkie cechy rędzin kredowych. Są to gleby żyzne o najwyższych walorach przyrodniczo – użytkowych przydatne do uprawy wszystkich roślin polowych.

Na terenie wsi występuje kompleks pszenny dobry, którego gleby zalicza się do klasy bonitacyjnej III a i III b oraz kompleks żytni bardzo dobry z glebami lżejszymi zaliczanymi do III b i IV a klasy bonitacyjnej.

2.1.5 Zasoby naturalne

Bogactwem są zalegające w wielu miejscach, szczególnie na obrzeżach wsi pokłady piasku budowlanego. Mają one zastosowanie w budownictwie ogólnym i drogowym oraz w przemyśle odlewniczym. Do niedawna jedynym eksploatowanym złożem było złożo piasku budowlanego „Czarncza II”. 26 lipca 2007 roku spółdzielnia eksploatująca powyższe złożo ogłosiła bowiem upadłość.

2.2. Środowisko kulturowe

2.2.1. Obiekty kultu

Na terenie wsi znajduje się zespół kościoła parafialnego pw. św. Floriana. Składa się on z dzwonnicy murowanej z II połowy XVIII wieku, przebudowanej w latach 1893-1905

oraz kościoła częściowo murowanego, częściowo kamiennego, wzniesionego w latach 1640-1659. W 1825 r. dobudowano kruchtę. Obiekt ten przebudowano i restaurowano po roku 1850, na przełomie XIX i XX wieku i w latach 1957-1958. Kościół zbudowany został z fundacji Hetmana w 1640r. i stanowi jednocześnie jego mauzoleum. Spoczywają tutaj jego prochy oraz przechowywane są liczne pamiątki osobiste.

2.2.2. Architektura wiejska

Sołectwo na swym terenie posiada pozostałości po majątku dziedzica Korskiego z początku XX wieku tj. budynek mieszkalny i magazyn, gdzie obecnie znajdują się mieszkania socjalne.

Charakter pamiątkowy i historyczny w Czarnicy posiada również wybudowana według projektu Wacława Borowieckiego szkoła podstawowa. Jej budowę rozpoczęto w 1936 roku, a ukończono już po wojnie. Miał to być rodzaj pomnika ku czci Hetmana Czarnieckiego, którego prochy w 1937 roku przełożono do nowego sarkofagu w prezbiterium miejscowego kościoła. Tamejsza szkoła pielęgnuje pamięć o Hetmanie Czarnieckim, czego najlepszym przejawem jest zorganizowana w niej w 1979 roku Izba Pamięci. Znajdują się w niej pamiątki po Stefanie Czarnieckim, repliki XVII – wiecznej broni, ekspozycje z uroczystości obchodzonych ku czci Hetmana oraz wydarzeń ważnych dla miejscowego społeczeństwa.

2.2.3. Oświata i szkolnictwo

Na terenie wsi znajduje się szkoła podstawowa licząca 80 uczniów (łącznie z klasą „0”). Jak wspomniano wyżej jest to stary przedwojenny budynek wymagający generalnego remontu. Miejscowość mimo dużej liczby mieszkańców w stosunku do innych sołectw Gminy Włoszczowa nie posiada gimnazjum ani przedszkola. Gimnazjaliści i uczniowie szkół średnich zdobywają wiedzę w szkołach mieszczących się w pobliskiej Włoszczowie.

2.3. Obiekty i tereny

Na terenie wsi znajduje się duży obszar terenów rolnych oraz terenów gdzie w przyszłości możliwy jest rozwój budownictwa jednorodzinnego. W ostatnich latach zauważalny jest wzrost zainteresowania budową domków jednorodzinnych ze względu na brak rozwoju budownictwa wielorodzinnego. W Studium uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego wprowadzono nowe tereny pod zabudowę przemysłową i lotniskową.

2.3.1. Obiekty sportowo – rekreacyjne.

Jedynym obiektem sportowym na terenie miejscowości Czarnca jest znajdujące się przy szkole podstawowej boisko sportowe. Brak ogólnodostępnych terenów sportowo - rekreacyjnych nasunął mieszkańcom pomysł stworzenia tam ogólnodostępnego boiska sportowego i ogólnodostępnego placu zabaw w pobliżu szkoły podstawowej.

2.3.2. Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej

W Czarncy Ochotnicza Straż Pożarna zrzesza w swoich szeregach 46 członków w tym dwie drużyny młodzieżowe: chłopców i dziewcząt, które odnoszą sukcesy w zawodach strażackich. Jednostka posiada remizę i samochód gaśniczy typu „Star 244”. Stan techniczny budynku remizy nie pozwala na wykorzystywanie jej przez lokalną społeczność jako świetlicy wiejskiej. Widząc potrzebę remontu strażnicy OSP mieszkańcy Czarncy zaapelowali podczas zebrań wiejskich o uwzględnienie tej inwestycji w przedmiotowym Planie Odnowy Miejscowości. Jednak przedsięwzięcie to nie będzie realizowane w pierwszej kolejności, bowiem rozpoczęcie prac musi zostać poprzedzone opracowaniem dokumentacji technicznej i uzyskaniem stosownych pozwoleń.

2.4. Gospodarka i rolnictwo

2.4.1. Indywidualna działalność gospodarcza

Na terenie sołectwa Czarnca działalność gospodarczą, prowadzi około 21 podmiotów (tj. 11-handel, 1-produkcja, 3-usługi budowlane, 2-usługi gastronomiczne, 4-usługi inne).

W miejscowości tej znajduje się również około 171 gospodarstw rolnych, których działalność ukierunkowana jest głównie na zaspokojenie własnych potrzeb.

2.4.2. Użytkowanie gruntów

Ogólna powierzchnia obrębu wsi wynosi: 1621 ha.

w tym:

- Grunty orne: 548
- Sady: 1
- Łąki: 152
- Pastwiska: 12
- Lasy: 757
- Rozlewiska: 37
- Pozostałe: 114

2.4.3. Infrastruktura techniczna

Zaopatrzenie w wodę i zagospodarowanie odpadów

W wodę mieszkańcy zaopatrują się z istniejącej sieci wodociągowej. Brak jest sieci kanalizacyjnej. Ścieki odwożone są taborem asenizacyjnym do biologiczno – mechanicznej oczyszczalni ścieków we Włoszczowie. W 1999 r na terenie Czarnicy podobnie jak i w pozostałych sołectwach Gminy Włoszczowa wprowadzono system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych pochodzących z indywidualnych gospodarstw domowych. Przedmiotem zbiórki są odpady przeznaczone do recyklingu materiałowego: szkło, papier, tektura, złom, plastik. Każde gospodarstwo wyposażono w wieszaki i komplet worków do segregacji odpadów. Na terenie Czarnicy czynnikiem znacznie ograniczającym rozwój jest brak sieci kanalizacji sanitarnej. Ścieki pochodzące z terenu sołectwa mogą być w przyszłości odprowadzane siecią kanalizacji sanitarnej do włoszczowskiej oczyszczalni ścieków.

Drogi

Wieś położona jest w bliskim sąsiedztwie Włoszczowy przy trasie wojewódzkiej nr 786 Kielce – Częstochowa.

2.5. Mieszkańcy, kapitał społeczny

2.5.1. Mieszkańcy

Liczba ludności zamieszkującej teren wsi do 2006 roku utrzymywała się na zbliżonym poziomie, co świadczyło o braku drastycznej migracji ludności zamieszkującej na terenie sołectwa. W 2007 r. zaobserwowano znaczny spadek liczby ludności. Jest to zapewne wynik migracji w celu poszukiwania pracy za granicami kraju.

Czynnik demograficzny jest jednym z podstawowych czynników decydujących o potencjale rozwojowym miejscowości stąd jest to zjawisko bardzo niekorzystne. Zmiana liczby ludności na terenie Czarnicy na przełomie ostatnich 8 lat kształtowała się następująco:

Tab.2. Liczba ludności sołectwa Czarnca (stan na 31.12.2007 r.)

Rok	Liczba ludności
2000	808
2001	801
2002	798
2003	796
2004	792
2005	811

2006	779
2007	699

Źródło: Informacja Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Gminy we Włoszczowie

2.5.2. Związki, stowarzyszenia, organizacje.

Na terenie Czarncy funkcjonują:

- Ochotnicza Straż Pożarna skupiająca około 46 czynnych członków.
- Koło Gospodyń Wiejskich
- Zespół dziecięcy „Stokrotki”
- Bardzo prężnie działające Towarzystwo Pamięci Hetmana Stefana Czarnieckiego. Działalność tego Towarzystwa w okresie 1992-2007 r przedstawiała się następująco:
  - Członkowie towarzystwa opracowali tablice informujące o zabytkach związanych ze Stefanem Czarnieckim i umieścili je przy wjeździe do Czarncy.
  - 16 II 1992 r. zorganizowano uroczystości w rocznicę śmierci Stefana Czarnieckiego.
  - Zawiązano komitet społeczny mieszkańców wsi w sprawie remontu kościoła oraz budowy wodociągu w Czarncy.
  - Towarzystwo przy udziale tut. Urzędu przeprowadziło prace porządkowe w Arboretum po 30 letnim okresie zaniedbania.
  - Z udziałem środków finansowych pochodzących z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach oraz środków własnych gminy wykonano ogrodzenie frontowe Arboretum.
  - Towarzystwo jest corocznym organizatorem turniejów piłkarskich seniorów i młodzieży szkolnej oraz turnieju szachowego z udziałem gminnych środków finansowych (turnieje te są wpisywane w kalendarz imprez Ośrodka Sportu i Rekreacji we Włoszczowie).
  - Towarzystwo corocznie przyjmuje kilkadziesiąt wycieczek szkolnych i innych oraz turystów indywidualnych.
  - Towarzystwo zajmuje się organizacją uroczystości rocznicowych w różnej oprawie poświęconych Hetmanowi.
  - W 1999 r. bardzo uroczystie obchodzono 400 – lecie urodzin Hetmana Czarnieckiego. Na tę okoliczność odsłonięto pomnik ku jego czci.
  - Zagospodarowano teren należący do Gminy poprzez budowę palisady obronnej na wzór XVII wiecznej gdzie od 2004 roku odbywają się turnieje rycerskie z udziałem szkół i hufców noszących imię Hetmana oraz przedstawicieli Centrum Szkolenia Wojsk Lądowych im. Hetmana Stefana Czarnieckiego w Poznaniu i III Pułku

Strzelców Konnych w Wołkowyskach Koło Żołnierzy Kraków, a także rycerzy ziemi świętokrzyskiej.

- Członkowie Towarzystwa w 2006 i 2007 r. zaangażowali się w przeprowadzenie prac archeologicznych na terenie posiadłości Hetmana Czarnieckiego. Podczas powyższych prac dokonano odkrywek, wykonano fotografie i sporządzono zapiski.
- Odnowiono pomnik w parku Arboretum.
- Odnowiono wiele pamiątek po Hetmanie m.in. grobowiec, chrzcielnicę, obraz Matki Boskiej i in.
- Wydano kilka publikacji, książek, broszur, folderów i widokówek na temat Czarncy i okolicy.
- Towarzystwo utrzymuje kontakty ze szkołami noszącymi imię Hetmana oraz kontakty z Danią (ze względu na udział Czarnieckiego w wyprawie duńskiej).
- Członkowie Towarzystwa wyjeżdżają z rewizytą do szkół im. Czarnieckiego – udział w ich imprezach rocznicowych.

W dniu 1 czerwca 2008 r Towarzystwo zaplanowało międzynarodowy rajd motocyklowy z Danii przez Poznań do Czarncy („Śladami ojców naszych”). Natomiast na dzień 14 grudnia przewiduje się rewizytę w Danii.

2.6 Analiza zasobów miejscowości Czarncza – Gmina Włoszczowa

Rodzaj zasobu	Znaczenie zasobu	
	Tak	Nie
Środowisko przyrodnicze, położenie		
Walory krajobrazu	x	
Walory klimatu (wiatr, nasłonecznienie, itp.)	x	
Walory szaty roślinnej	x	
Cenne przyrodniczo obszary lub obiekty	x	
Świat zwierzęcy		x
Wody powierzchniowe (rzeki, stawy)	x	
Wody podziemne		x
Podłoże, warunki hydrologiczne		x
Gleby	x	
Kopaliny	x	
Drogi (dostępność komunikacyjna)	x	

Środowisko kulturowe	x	
Walory architektury wiejskiej	x	
Walory ukształtowania przestrzeni publicznej		x
Osobliwości kulturowe	x	
Miejsca, osoby i przedmioty kultu	x	
Święta, odpusty i pielgrzymki	x	
Tradycje, obrzędy, gwara	x	
Specyficzne potrawy		x
Legendy, podania i fakty historyczne	x	
Ważne postacie historyczne	x	
Specyficzne nazwy	x	
Dawne zawody		x
Zespoły artystyczne	x	
Obiekty i tereny		
Działki pod zabudowę mieszkaniową	x	
Działki pod domy letniskowe	x	
Działki pod zakłady usługowe i przemysłowe	x	
Pustostany mieszkaniowe, magazynowe	x	
Tradycyjne obiekty gospodarskie (spichlerze, młyny)		x
Place i miejsca publicznych spotkań	x	
Miejsca sportu i rekreacji	x	
Szlaki turystyczne, ścieżki dydaktyczne	x	
Gospodarka i rolnictwo		
Miejsca pracy	x	
Zakłady produkcyjne	x	
Produkty	x	
Gospodarstwa rolne	x	
Uprawy „hodowlane”		x
Znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe	x	
Miejsca noclegowe, hotelowe		x
Restauracje, punkty gastronomiczne	x	
Możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne		x
Zasoby odnawialnych energii		x
Mieszkańcy, kapitał społeczny		

Autorytety i znane postacie w wsi	x	
Krajanie znani w regionie, w kraju i zagranicą	x	
Osoby o specyficznej wiedzy i umiejętnościach	x	
Przedsiębiorcy	x	
Związki i stowarzyszenia	x	
Kontakty i współpraca	x	

3. Ocena mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń

3.1. Mocne strony – atuty rozwoju sołectwa

- Dogodne połączenia komunikacyjne (położenie przy drodze wojewódzkiej, CMK i linii Kielce-Częstochowa) umożliwiające dostępność i skrócenie czasu podróży.
- Istniejąca sieć wodociągowa.
- Walory krajobrazowe.
- Atrakcyjne tereny otwarte.
- Park Arboretum.
- Cenne zabytki.
- Istnienie ścieżki rowerowej.
- Dostęp do oświaty(szkoła na terenie miejscowości z izbą pamięci).
- Przedsiębiorczość.
- Aktywność mieszkańców i młodzieży (działalność Towarzystwa Pamięci Stefana Czarnieckiego, Koła Gospodyń Wiejskich , OSP, Zespołu „Stokrotki”).
- Sklepy spożywcze.
- Dużo ofert dla rozwoju funkcji mieszkaniowych.
- Ekologiczne środowisko (gospodarstwa agroturystyczne, duży areał lasów).
- Możliwość zagospodarowania terenu w centrum miejscowości (teren w sąsiedztwie Arboretum będący własnością Gminy).
- Czysta i zadbane wieś (segregacja odpadów komunalnych „u źródła”).
- Zaznaczone w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego nowe tereny pod zabudowę przemysłową i lotniskową.
- Złóża piasku.
- Zbiorniki retencyjne.

3.2. Słabe strony – czynniki ograniczające rozwój

- Brak sieci kanalizacji sanitarnej.
- Słabo rozwinięta telefonizacja.
- Brak dostępu do internetu.
- Niewystarczająca infrastruktura drogowa.
- Brak chodników i parkingów.
- Brak sieci gazowniczej.
- Brak domu kultury i ogólnodostępnej świetlicy.
- Brak całorocznej opieki nad Arboretum.
- Brak utwardzonych alejek i tabliczek z oznaczeniem roślin w Arboretum.
- Brak zaplecza rekreacyjno — sportowego.
- Brak miejsc noclegowych.
- Brak ośrodka zdrowia.
- Rozwój budownictwa mieszkaniowego
- Wykorzystanie znacznego potencjału firm budowlanych i rzemieślniczych
- Rozwój funkcji pozarolniczych (wielofunkcyjność wsi)
- Urozmaicenie rynku turystycznego
- Migracje zarobkowe ludzi młodych poza granice kraju.

3.3. Szanse

- Budowa sieci kanalizacyjnej.
- Rozbudowa dróg, chodników i parkingów.
- Rozwój przedsiębiorczości (tworzenie nowych miejsc pracy).
- Rozwój turystyki i gospodarstw agroturystycznych (ścieżki dydaktyczne, schronisko młodzieżowe).
- Możliwość rozszerzenia oferty turystycznej sołectwa w oparciu o czyste środowisko przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe.
- Utworzenie ogólnodostępnej świetlicy.
- Budowa boiska sportowego.
- Gazyfikacja.
- Remont i termomodernizacja istniejącej remizy mogącej w przyszłości pełnić funkcje ogólnodostępnej świetlicy wiejskiej.
- Silnie zaznaczająca się tożsamość regionalna
- Możliwość wsparcia projektów rozwojowych ze środków pomocowych.

- Promocja walorów miejscowości.
- Dalszy wzrost aktywności mieszkańców.

3.4. Zagrożenia

- Ubożenie społeczeństwa.
- Starzenie się społeczeństwa.
- Odpływ młodzieży w poszukiwaniu pracy.
- Niewystarczające fundusze na rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także na właściwe zagospodarowanie terenów ważnych dla wizerunku miejscowości i funkcjonowania jej społeczności.
- Brak planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa.
- Trudności w ubieganiu się o środki zewnętrzne w tym pochodzące z UE.
- Brak sieci kanalizacji sanitarnej.
- Rosnące patologie społeczne.
- Pesymizm mieszkańców spowodowany sytuacją gospodarczo społeczną kraju

3.5. Wyniki analizy SWOT

Analiza silnych i słabych stron wskazała na konieczność poprawy warunków życia społecznego. Niezbędny jest tu rozwój infrastruktury drogowej i kanalizacyjnej, a także przeciwdziałanie migracji młodzieży i łagodzenie skutków bezrobocia. Należy również stworzyć dogodne warunki sprzyjające dalszej aktywizacji społeczeństwa. Niezbędna jest ochrona dziedzictwa kulturowego oraz stworzenie warunków rozwoju kultury, turystyki, sportu i rekreacji. W Czarnicy brakuje również miejsc spotkań dla lokalnej społeczności, gdyż nie ma tu wiejskiego domu kultury a istniejąca remiza strażacka wymaga remontu i przebudowy. Jedynym miejscem zebrań jest szkoła podstawowa. Aby te cele osiągnąć niezbędna jest poprawa warunków ekonomicznych – zdobycie kapitału zewnętrznego w tym środków unijnych.

4. Plan długoterminowy

4.1. Dlaczego istnieje potrzeba odnowy wsi?

- 1) Chcemy poprawić warunki naszego życia codziennego i zmniejszyć dysproporcje występujące między wsią a miastem.
- 2) Pragniemy zachować nasze cenne dziedzictwo kulturowe

- 3) Chcemy żyć w pięknej, estetycznej wsi, w której będziemy mogli aktywnie spędzać czas.
- 4) Chcemy zapewnić warunki wszechstronnego rozwoju dla dzieci i młodzieży.
- 5) Chcemy utrzymywać dotychczasowe kontakty z ciekawymi ludźmi
- 6) Chcemy, aby Czarnca była wsią kultywującą tradycje oraz rozwijającą bazę turystyczną i edukacyjną.
- 7) Chcemy skorzystać z możliwości sfinansowania naszych zamierzeń.

4.2. Nasze plany - jak będziemy żyć w Czarncy?

- Nowocześnie i bezpiecznie dzięki zrealizowanym inwestycjom w zakresie infrastruktury społecznej.
- Będziemy mogli odpoczywać w pięknie zagospodarowanym parku – Arboretum
- Aktywnie poprzez rozwój miejsc do uprawiania sportu i rekreacji.
- Czynnie poprzez dalszą integrację społeczności i jej zaangażowanie w rozwój naszej małej ojczyzny.

Aby te plany się spełniły konieczne będzie zaangażowanie mieszkańców oraz współdziałanie władz samorządowych Gminy Włoszczowa, zwłaszcza w dziedzinach wymagających wsparcia finansowego i merytorycznego. Dzięki środkom zewnętrznym możliwa stanie się realizacja zamierzeń. Tylko dzięki nim Czarnca może się stać atrakcyjną miejscowością, chętnie odwiedzaną przez liczne grono gości w tym również zagranicznych.

4.3. Opis przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w miejscowości Czarnca

Podczas prac nad Planem Odnowy Miejscowości Czarnca przeprowadzono spotkania z mieszkańcami sołectwa w celu określenia potrzeb i kierunków działań inwestycyjnych na terenie wsi. Efektem współpracy pracowników tut. Urzędu z lokalną społecznością stało się wypracowanie następujących zadań priorytetowych przewidzianych do realizacji w perspektywie najbliższych 7 lat:

- 1) Zagospodarowanie unikatowego parku Arboretum znajdującego się w centrum Czarncy poprzez:
  - utwardzenie alejek kostką brukową
  - uzupełnienie brakujących roślin, które z upływem lat uległy zniszczeniu,
  - budowę ścieżek dydaktycznych w Arboretum,
  - budowę brakującego ogrodzenia parku (istnieje tylko ogrodzenie frontowe),
- 2) Remont parkingu przy Arboretum naprzeciw zabytkowego kościoła.

- 3) Modernizacja i rozbudowa strażnicy OSP spełniającej w przyszłości funkcję ogólnodostępnej świetlicy wiejskiej.
- 4) Budowa obiektów sportowo-rekreacyjnych przy szkole podstawowej w Czarncy jako ogólnodostępnych (boisko sportowe i plac zabaw).
- 5) Budowa parkingu przy ulicy Leśnej (między ulicami Południową a Włoszczowską).
- 6) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej.

Spośród wyżej wymienionych ustalono, iż w pierwszej kolejności do realizacji zostaną przyjęte:

- 1) Remont parkingu w bezpośrednim sąsiedztwie zabytkowego kościoła oraz parku Arboretum.
- 2) Utwardzenie kostką brukową głównej alejki w Arboretum.

Zadania pierwszoplanowe w 2008 roku zostaną zgłoszone do wniosku o dofinansowanie w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Ze względu na fakt, iż w Czarncy teren na którym będzie realizowana operacja znajduje się pod opieką Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków rozpoczęcie prac zostało poprzedzone uzyskaniem stosownej zgody na realizację inwestycji.

Miejsca objęte Planem Odnowy Miejscowości Czarncza obrazują poniższe zdjęcia.

Fot. 2 Parking z widokiem na Arboretum

Fot. 3. Parking z widokiem na kościół

Fot. 4. Parking – widok ogólny

Fot. 5. Alejka główna w Arboretum z widokiem na pomnik Stefana Czarnieckiego

Jak wynika z zamieszczonych wyżej fotografii zarówno parking jak i główna alejka w parku wymagają utwardzenia co znacznie wpłynie na poprawę walorów estetycznych oraz w przypadku parkingu na wzrost bezpieczeństwa ruchu drogowego. W chwili obecnej parking posiada wiele nierówności. Konieczna jest niwelacja terenu uwzględniająca poszerzenie parkingu oraz poprawa organizacji ruchu. Zamontowane oznakowanie pionowe wskaże dokładnie miejsca wjazdu na parking i wyjazdu z niego. W bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się bowiem cenne przyrodniczo, okazałe lipy drobnolistne – stanowiące pomniki przyrody, które za wszelką cenę należy chronić przed uszkodzeniem ze strony nieuważnych kierowców. Ilość osób korzystających z parkingu stale rośnie zarówno w dni świąteczne jak i robocze. Wśród bywalców są uczestnicy nabożeństw odprawianych w znajdującym się naprzeciw kościele rzymskokatolickim, jak i wycieczkowicze przyjeżdżający do miejsca urodzin Czarnieckiego. Parking i Arboretum znajdują się na terenie będącym własnością Gminy Włoszczowa, dlatego też opiekę nad nimi sprawować będą pracownicy merytoryczni Urzędu Gminy odpowiedzialni za ład i porządek na terenach gminnych.

4.3.1 Szacunkowe koszty realizacji pierwszoplanowych przedsięwzięć

W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych, w których uczestniczyli pracownicy Urzędu Gminy Włoszczowa oraz społeczność lokalna Czarnicy zdecydowano się aplikować o środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Rolnego w wysokości 50%

kosztów kwalifikowanych. Gmina Włoszczowa zabezpieczy dodatkowo we własnym budżecie fundusze stanowiące 50 % kosztów kwalifikowanych operacji oraz 100 % kosztów niekwalifikowanych.

Szacuje się, iż całkowite koszty wymienionych wyżej, inwestycji uznanych za pierwszoplanowe tj.:

- 1) Remont parkingu w bezpośrednim sąsiedztwie zabytkowego kościoła oraz parku Arboretum,
- 2) Utwardzenie kostką brukową głównej alejki w Arboretum

wyniosą odpowiednio:

- zadanie 1) 140 000 zł,
- zadanie 2) 23 000 zł.

Łączny koszt zadania: 163 000 zł.

4.3.2 Szacunkowe koszty realizacji drugoplanowych przedsięwzięć

Szacunkowe całkowite koszty realizacji drugoplanowych przedsięwzięć przedstawiają się następująco:

- 1) Zagospodarowanie parku Arboretum znajdującego się w centrum wsi:
  - utwardzenie alejek bocznych - 5000 zł,
  - uzupełnienie brakujących roślin w celu przywrócenia pierwotnego charakteru parku – 2000 zł,
  - budowa ścieżek dydaktycznych poprzez oznakowanie roślin (umieszczenie tabliczek z nazwami) – 1000 zł,
  - budowa brakującego ogrodzenia parku (istnieje tylko ogrodzenie frontowe) –
- 2) Remont oraz przebudowa istniejącej strażnicy OSP jako miejsca spotkań lokalnej społeczności (stworzenie ogólnodostępnej świetlicy wiejskiej) – 200 000 zł.
- 3) Budowa ogólnodostępnych obiektów sportowo – rekreacyjnych przy szkole podstawowej w Czarnicy (budowa boiska i placu zabaw) – 50000 zł.
- 4) Budowa parkingu przy ul. Leśnej (pomiędzy ulicami: Włoszczowską i Południową) – 120 000 zł.
50 % kosztów kwalifikowanych pochodzić będzie z Europejskiego Funduszu Rolnego, a 50 % to koszty własne Gminy Włoszczowa.
- 5) Budowa kanalizacji sanitarnej w Czarnicy i sąsiednim sołectwie Kuzki (opracowanie dokumentacji + budowa) – 5.000.000 zł

4.3.3 Harmonogram realizacji

Rozpoczęcie prac pierwszoplanowych planuje się jeszcze w 2008 roku. Natomiast terminy rozpoczęcia drugoplanowych robót będą zależeć od możliwości ich dofinansowania ze środków unijnych oraz od możliwości zabezpieczenia wkładu własnego. Przewiduje się iż zostaną one zgłoszone do dofinansowania w ramach PROW w 2009 roku.

Budowa kanalizacji sanitarnej planowana jest łącznie z budową kanalizacji w sąsiednim sołectwie – Kuzki w latach 2009-2013.

W chwili obecnej opracowywana jest dokumentacja projektowa dla tych dwóch sołectw

Koszt opracowania dokumentacji projektowej i przeprowadzenia robót budowlanych to 5.000.000 zł. Koszt dokumentacji zostanie pokryty ze środków własnych Gminy natomiast budowa będzie możliwa dzięki wsparciu zewnętrznemu. Prawdopodobnie będzie to dofinansowanie z Funduszu Spójności.

4.3.4 Zarządzanie

Za realizację zamierzeń zawartych w Planie Odnowy Miejscowości Czarnca odpowiedzialny będzie Burmistrz Gminy Włoszczowa współpracujący z instytucjami wiejskimi oraz społecznością lokalną. Ze względu na umiejscowienie realizacji części zadań na terenach będących pod opieką konserwatorską wszelkie czynności zostały uprzednio uzgodnione z odpowiednim organem. Nad właściwym przebiegiem prac budowlanych będzie czuwał inspektor nadzoru wybrany w drodze przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.